

Міністерство культури та інформаційної політики України
Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв
Кафедра Дизайн

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор (заступник директора)
з навчальної роботи

_____ Дутка В. В.

« _____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Етнографічна практика»

Рівень вищої освіти	<u>перший рівень</u>
Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>
Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022.02 Дизайн (Дизайн одягу (взуття))</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Етнографічна практика» для студентів I курсу ОПП «Дизайн одягу (взуття)» денної форми навчання, ОС бакалавр, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 022.02 Дизайн (Дизайн одягу (взуття)), 20с.

Укладач: Стеф'юк Н.А. старший викладач кафедри дизайну.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Дизайн

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

В.о. завідувач кафедри _____ Стеф'юк Н. А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, ступінь вищої освіти, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Курс	I		Денна форма навчання
Кількість кредитів	3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість модулів	-		Рік підготовки
Кількість змістових модулів	1	Ступінь вищої освіти бакалавр	2021-й
Загальна кількість годин	90	Спеціальність 022.02 Дизайн Дизайн одягу (взуття)	Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання:			II
аудиторних	48		Лекції
самостійної роботи	42		0
		Рівень вищої освіти перший рівень	Практичні
			48
			Самостійна робота
			42
			Вид контролю: диф. залік

2. Вступ

Етнографічна практика є обов'язковою складовою навчального процесу і одним з етапів підготовки студентів ОС «бакалавр» як художників дизайнерів. **Метою практики** є одержання теоретичних знань, професійних умінь і навичок дослідження та вивчення кращих зразків народної матеріальної культури, вивчення методики системного аналізу музейного експонату, формування навичок графічних та живописних замальовок традиційного комплексу одягу та його компонентів. Етнографічна практика є частиною навчального процесу і проводиться в кінці II семестру I курсу навчання. Практика проходить в фондах музеїв Косова, Коломиї, Івано-Франківська, навчально-методичного кабінету КПДМ ЛНАМ та або в польових умовах районів Львівської, Івано-Франківської, Волинської, Тернопільської та інших областей з відомими осередками народної творчості.

На етнографічній практиці студент зобов'язаний проводити роботи, пов'язані з дослідною і включитись у громадську і організаційну роботу в колективі, ознайомившись з діяльністю баз-музеїв, надати допомогу в їх роботі,

наприклад, в оформленні наочних матеріалів експозиції, проведенні бесід, брати участь у польових експедиціях зі збору матеріалів.

Основні завдання, що вирішуються при проходженні практики.

При проходженні практики студенти зобов'язані:

- повністю виконувати завдання, передбачені практикою,
- підкорятись діючим в музеях правилам внутрішнього розпорядку,
- нести відповідальність за збереження натурних експонатів.

Формування компетентностей відносно ОПП Дизайн одягу (взуття) та стандарту вищої освіти (загальні і фахові):

ЗК1 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК4 Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК9 Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища спеціального рисунка й живопису.

3. Основні завдання етнографічної практики

1. Вивчення художніх особливостей творів народної матеріальної культури конкретного регіону, осередку.
2. Вивчення конструкції об'єкта матеріальної культури, і технології виготовлення народного одягу, народних меблів.
3. Отримання навичок володіння різноманітними графічними матеріалами і техніками їх використання при виконанні замальовок, копій предметів народного вжитку.

В результаті проходження практики студенти повинні:

знати – принципи композиційної побудови окремих одягових виробів, комплексів традиційного одягу конкретних етнографічних регіонів України;

вміти – виконувати точні копії комплексу одягу та його замальовувати засобами рисунку, живопису, композиції, вміти дослідити будь-яке джерело творчості з метою використання його композиційних ознак в наступній дизайнерській практичній діяльності.

4. Організація етнографічної практики

Навчання згідно з графіком практики проводиться протягом двох тижнів і передбачає:

- вивчення діяльності музеїв-баз;
- знайомство з колекціями народного українського одягу, вибір кількох зразків для дослідження;

- створення графічних та кольорових копій з відібраних екземплярів;
- розробку і створення структурно-композиційного графічного аналізу екземплярів, написання анотацій з посиланням на регіональну назву, автора виробу, час виконання;

Знання і навички, одержані в процесі роботи над етнографічними замальовками, використовуватимуться здобувачами освіти при створенні курсових і дипломного проектів дизайн-об'єктів.

В результаті проходження етнографічної практики студенти мають засвоїти такі програмові результати навчання:

ПРН1 Застосовувати набуті знання й розуміти специфіку дизайну одягу та сфери професійної діяльності дизайнера костюма у практичних ситуаціях.

ПРН15 Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну костюма, враховувати регіональні особливості етнодизайну в мистецьких практиках.

Екскурсії під час практики.

Під час проходження практики відбуваються екскурсії в історичні музеї, художні училища, на художні виставки або виставки робіт народних умільців по історико-культурних місцях даного району або міста.

5. Програма етнографічної практики

1. Ознайомлення з програмою практики. Знайомство з музеєм, екскурсія, огляд. Історія музею-бази і його діяльність.
2. Зв'язки музею-бази з музеями країни.
3. Система збору, збереження і використання експонатів.
4. Аналіз художніх особливостей народного одягу.
5. Художній аналіз об'єкту, який досліджується: копіювання та фіксація їх за місцем виготовлення; вивчення конструктивних моментів експонатів; вивчення декору експонату, зокрема особливостей орнаменту.
6. Набуття навичок роботи над графічними замальовками:
 - 8 копій зразків народного одягу, виробу на планшетах заданого розміру (Ф А3);
 - з них одна таблиця-замальовка цілого комплексу народного костюма конкретного регіону;
 - наступні сім таблиць - копії окремих компонентів (виробів) комплексу та доповнень.

Кожний компонент досліджується та аналізується. До таблиці-копії виконуються додаткові планшети з конструкцією даного конкретного компоненту та елементи оздоблення. До кожної таблиці-копії додається коротка анотація виробу а саме: назва, звідки походить, час виготовлення, матеріал та техніка виготовлення.

7. Захист етнографічної практики.

Тематичний план

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	У тому числі		
		л	п	с. р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль. Художній аналіз об'єкта який досліджується.				
Тема 1. Вступ (проблема дослідження). Ознайомлення зі змістом, завданням етнографічної практики. Методичні вимоги до проведення замальовок. Вивчення діяльності бази-музею. Техніка безпеки під час роботи в музеї.	2	2		
Тема 2. Знайомство з колекціями народного українського одягу, виробів народного вжитку і вибір експонату для дослідження, аналізу, копіювання (ознайомлення з замальовками творчого доробку майстрів). Екскурсія, огляд.	4	4		
Тема 3. Робота у фондах музею. Створення графічних копій з відібраного екземпляру. Вивчення методики системного аналізу об'єкта. Набуття навичок роботи над графічними замальовками.	12		6	6
Тема 4. Структурно-композиційний графічний аналіз експонатів: <ul style="list-style-type: none"> - вивчення конструктивних моментів; - вивчення декору (орнаменту); - вивчення технік оздоблення; - оформлення зібраного матеріалу; - написання звіту. 	71		35	36
Тема 5. Захист етнографічної практики.	1		1	
Усього годин	90	6	42	42

6. Методи навчання

- Словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж, робота з підручником)
- Наочні (ілюстрування, демонстрування)

- Практичні графічні вправи

Методи контролю

Попередній (на початку практики з'ясовується якість опорних знань), поточний, підсумковий (залік).

Обов'язковим є ведення щоденника із чіткою фіксацією проходження практики.

Під кінець терміну проводиться перегляд результатів практики кафедрою: здача комплекту таблиць і звіту.

Студент, який не виконав програму практики, проходить її повторно або відраховується з навчального закладу.

7. Вимоги до звіту

Звіт має відображати всю роботу студента й отримані ним завдання за час виконання етнографічної практики. Він є основним документом, який підсумовує результати дослідження студента, формулює висновки роботи.

Звіт оформляється на стандартних аркушах Ф А3, обсяг звіту 8-10 аркушів. До звіту додається: щоденник практики. Титульний лист оформляється відповідно з додатком 1.

8. Підведення підсумків практики

Підсумки складання диференційованого заліку з практики підводяться на засіданні кафедри керівником. Результати складання заліку заносяться в екзаменаційну відомість, проставляються в заліковій книжці і журнал обліку успішності.

Обов'язки студента-практиканта

1. Вчасно з'являтися на практику.
2. Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку музею і вказівок працівників музеїв.
3. Виконувати індивідуальні завдання етнографічної практики вчасно і охайно.
4. Вести щоденник практики

Обов'язки керівника практики

- Своєчасно підготувати документи, що дають можливість студентам проходити практику.
- Систематично контролювати виконання студентами програми практики.
- Організувати екскурсії в інші музеї, на виставки.
- Перевірити звіти по практиці та індивідуальні завдання (готові вироби).
- Прийняти диференційований залік.
- Подати звіт у навчальну частину.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	На високому рівні виконання всіх етапів навчального завдання, що передбачає використання набутих практичних навиків та вмінь. Грамотне композиційне вирішення графічного аркуша. Самостійний вибір способів виконання роботи. Вміле використання основних графічних засобів, технік поліхромної та чорно-білої графіки під час виконання практичних завдань. Вільне застосування необхідного програмного забезпечення та інструментів при виконанні творчих завдань. Відповідними технічними засобами вираження композиційної єдності завдання. Вдале графічне, тональне та колористичне рішення завдання. Висока акуратність виконання й якісне оформлення роботи.
Добре	74-89	BC	Розкриття змісту завдання та вирішення поставленої проблеми. Виявлення системних знань із дисципліни, успішне виконання

			практичних завдань. Стійкі практичні навички, але при виконання завдань допущені незначні технічні помилки. Вміння користуватися основними виражальними засобами. Здатність до самостійного опрацювання практичних завдань.
Задовільно	60-73	D	Недостатнє розкриття змісту завдання. Виявлення знань навчального матеріалу на достатньому рівні. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний виправити їх за допомогою викладача. Невиразність графічної мови виконання завдання. Можливість самостійного виконання роботи. Недостатня охайність виконання роботи.
Незадовільно	35-59	FX	Часткове засвоєння навчального матеріалу, недостатньо сформовані практичні навички та вміння. Невиконання завдань в повному обсязі. Практичні роботи містять суттєві помилки, які потребують подальшого усунення. Відсутність графічної та композиційної виразності завдання. Можливе повторне складання курсу.
Незадовільно	0-34	F	Незасвоєння більшої частини програмового матеріалу. Значні помилки в практичних завданнях. Не володіння відповідними вміннями й навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Нездатність до самостійного виконання роботи в матеріалі. Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни.

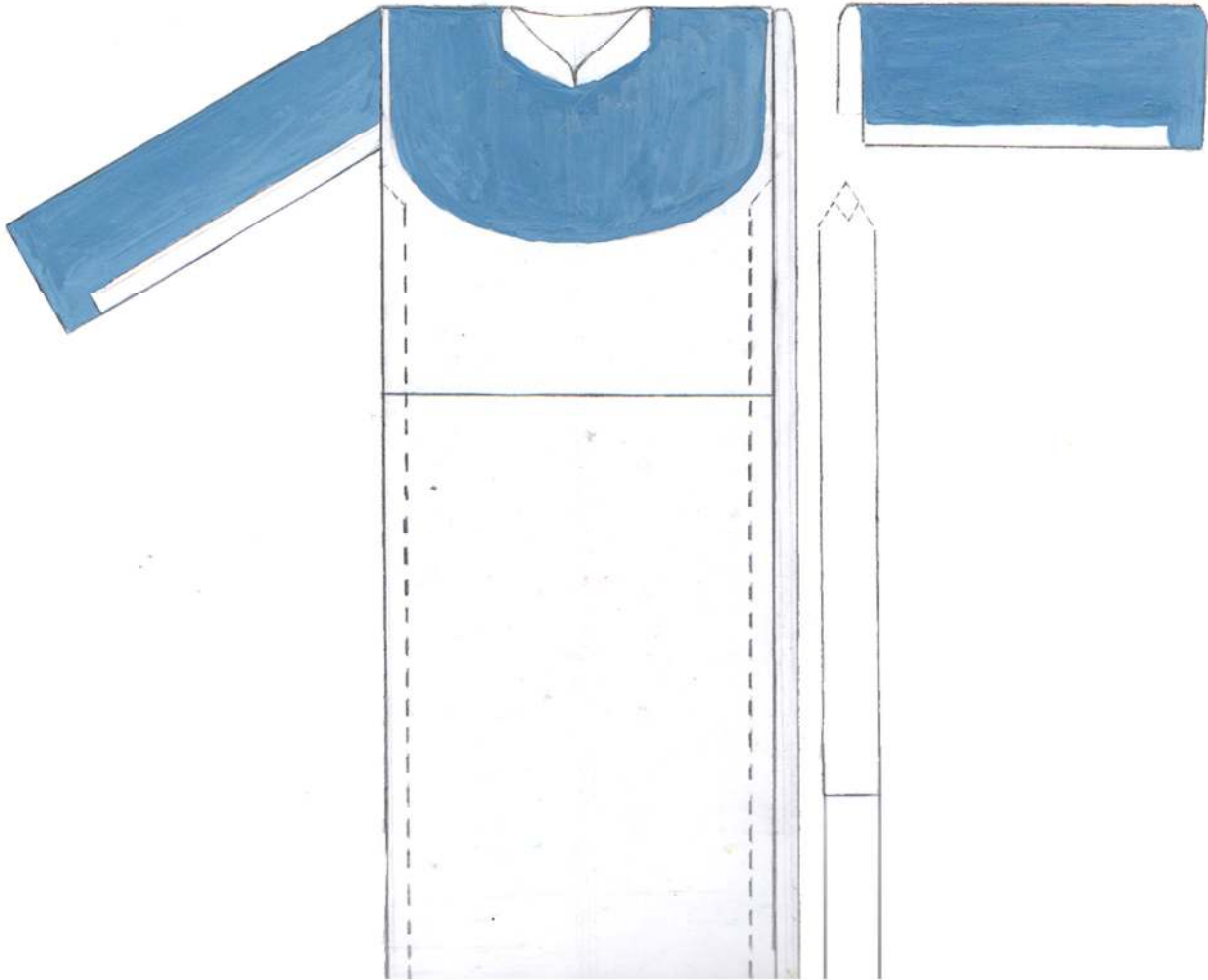
10. Використана література.

1. Михайло Демцю: Каталог. – Брюссель: «К» галерея, 2002. – 50 с.
2. Михайло Демцю: Каталог / Упор. М. Маричевський. – К.: Мін. Культ. І мист. України, Нац. Спілка худ. України 2002.
3. Стеф'юк Н.А. Програма навчально-етнографічної практики для студентів І курсу. Спеціальність 022 Дизайн. Навчально-методична розробка. – Косів, 2019.
4. Білецька. Українські сорочки, їх типи, еволюція й орнаментация. - Львів, 1929.
5. Бович-Углер Л.Ю. Проектування одягу: Навчальний посібник. – Косів: 2017. – 96 с.
6. Бович-Углер Л.Ю. Проектна графіка: Навчальний посібник. – Косів: 2017. – 96 с.
7. Бович-Углер Л.Ю. Проектування одягу: Навчальний посібник. Частина II – Косів: 2019. – 96 с.
8. Державний музей етнографії і художньої промисловості. АН УРСР К., 1976.

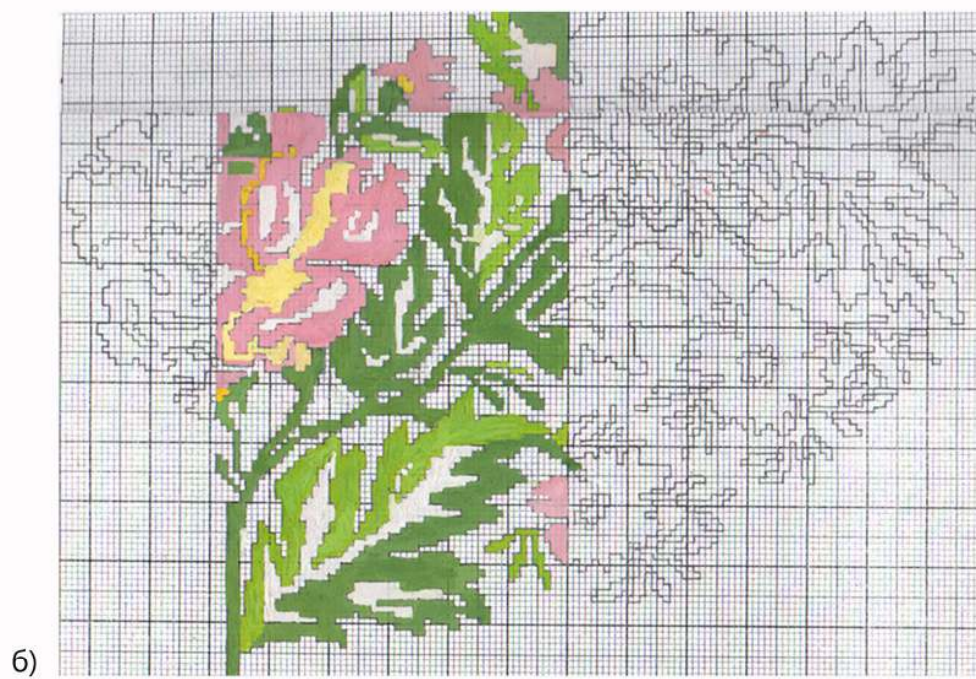
9. Захарчук-Чугай Р.В. Українська народна вишивка. Західні обл. України. - К, 1988.
10. Кульчицька О. Народний одяг західних областей України. - К., 1959
11. Матейко К.І. Український народний одяг. - К., 1977.
12. Сусак К.Р., Стеф'юк Н.А. – Українське народне вишивання: Навч. Посібник. – К.: Наук. Світ, 2006. – 281с.
13. Ніколаєва Т. Історія українського костюма. - К.: Либідь. -1996.
14. Покусінська Л., Покусінський О. Борщівська народна сорочка: Матеріали. Крій. Техніки шитва. Колекція Борщівського краєзнавчого музею. – Київ: «Новий друк», 2012. – 368с.: іл.
15. Свйонтек І. Гуцульські вишивки Карпат. Мистецтво геометричного орнаменту та колориту. Альбом 1- Івано-Франківськ: Нова зоря, 2011.-320с.
16. Свйонтек І. Гуцульські вишивки Карпат. Кн.1: Космацькі вишивки Косівщини. – Львів: Априорі, 2014. - 232с.: іл.; табл.; фото.
17. Свйонтек І. Гуцульські вишивки Карпат. Кн.2: Космацькі вишивки Косівщини. – Львів: Априорі. 2015, - 264с.: іл.; табл.; фото.
18. Свйонтек І. Покутські вишивки Прикарпаття. Мистецтво народного орнаменту і колориту. Альбом1 – Львів: Априорі. 2013. - 260с.: іл.
19. Юрчишин Г.М. Регіональне мистецтво та архітектура Прикарпаття. Частина І. Творчий доробок художника Василя Дутки: навч. посібник / Г.М. Юрчишин. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 180 с.

Традиційний жіночий стрій с.Товтри Заставнівського р-ну. Чернівецької обл. поч. 20 ст.
авт. Шкварчук Марія.

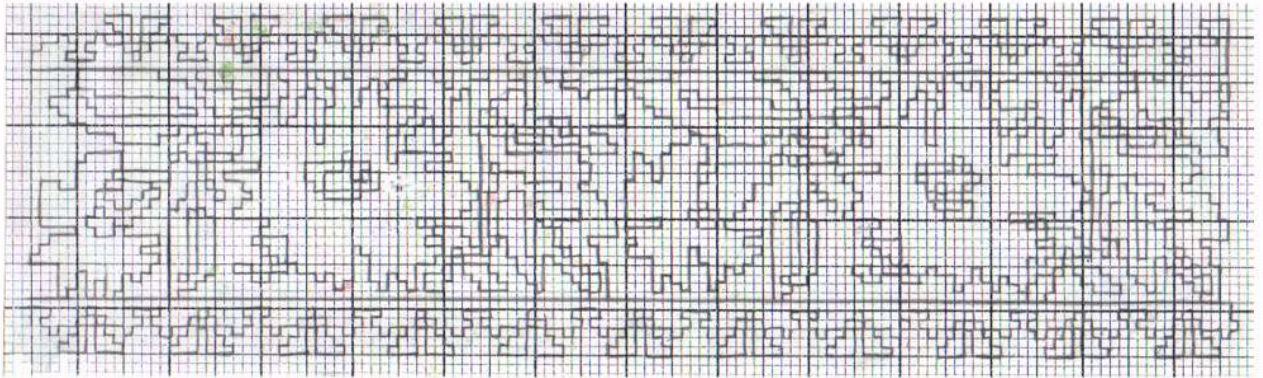

Жіноча сорочка хлоп'янка з підточкою і клинами, комір відкладний.
Зони декорування: рукав, нагрудна частина, авт. Шкварчук М. с. Товтри.

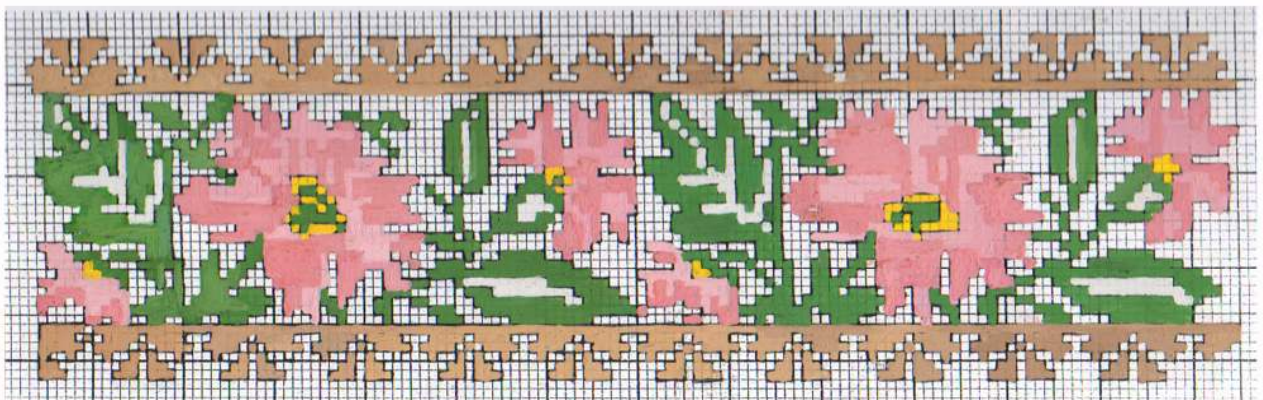

Фрагменти вишивки жіночої сорочки: а) коміра, б) пазухи. Полотно домоткане, бісер.
Техніка оздоблення: вишивка бісером; навколо коміра - гачкування.

a)

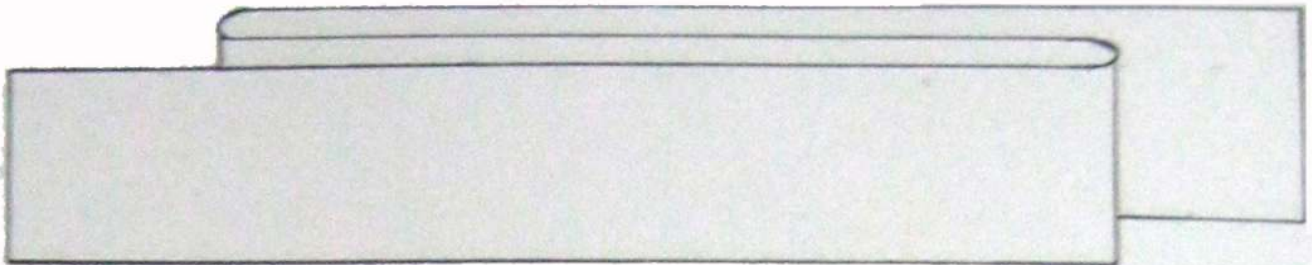
б)

Фрагменти вишивки рукава: а) робочий рисунок, б) вишивка бісером.

Жіноче поясне вбрання - горбатка. Вовна, бісер, склярус. Ткання вишивка бісером, склярусом. Приватна збірка Шкварчук М. 30-ті рр. XX ст.

Жіночий пояс - крайка. Вовна, бісер, склярус. Вишивка бісером, склярусом.

Жіночий верхній безрукавний одяг - кептар. Село Дорошківці Заставнівського р-ну.
Чернівецької обл. 20-30-ті рр. XX ст. Кушнір Чупрук М., Чернівецький ДК музей.

Традиційний чоловічий і жіночий весільні строї села Задубаївка Заставнівського р-ну Чернівецької обл. Власники Амбросій В., Днарійчук В. 1910-1914 р.н.

Традиційні жіночі сорочки Заставнівського р-ну кінець XIX ст.

Традиційні жіночі сорочки Заставнівського р-ну кінець XX ст.